

ДО: КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И
ТУРИЗЪМ КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТ: СДРУЖЕНИЕ „СОЛИДАРНА БЪЛГАРИЯ“

Дата: 20 ЯНУАРИ 2020 г.

Изх. № 01/20.01.2020 г.

ОТНОСНО: Законопроект за ратифициране на Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между Канада, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, подписано на 30 октомври 2016 г. в Брюксел, № 902-02-17, внесен от Министерски съвет на 28.06.2019 г.

Уважаеми дами и господа народни представители,

Сдружение „Солидарна България“ работи по този тип икономически и търговски споразумения вече шест години. По същество това не са търговски споразумения, те са политически. Както е посочено в множество анализи, включително в становището на Икономическия и социален съвет на Република България: „Чисто търговската част от Споразумението е с ограничено значение, тъй като митническите тарифи на развитите страни бяха свалени радикално още през 90-те години.“ Очакванията са свързани основно с отмяна на т.нар. „нетарифни ограничения“ – регламенти и стандарти, чиято роля по принцип е да защитава правата на гражданите срещу злоупотреби на корпорациите.

В този смисъл, настояваме за максимално широк обществен дебат и провеждане на референдум по темата, тъй като последствията засягат всеки един български гражданин и всички области на обществения живот. Открит разговор, който приключва с национално допитване, е задължителен с оглед на факта, че евентуално излизане от това споразумение може да се случи само със съгласие на Европейския съюз, не на отделна държава членка.

Тъй като споразумението наистина е всеобхватно, в това становище ще маркираме само потенциалните ефекти върху нивата на заплащане, преразпределението на богатствата, достъпа до обществени услуги. Като сме на разположение за допълнителна, детайлна информация по всички области, които СЕТА засяга.

- Под въздействието на този тип договори се създават пречки пред осигуряване на правото на сдружаване, на уреждане на спорове за

неплатени възнаграждения, за допускане на инспектори до работното място.

- Регламентиране на минимални трудови стандарти може да се тълкува като пречка пред формиране на по-високи печалби за мултинационални компании.
- При средна месечна заплата в България за декември 2017 г. в размер на 1123 лв., увеличението при различните сценарии на ЕК след седем години ще бъде между 0,11 лв. и 0,90 лв.
- Същевременно ще се увеличи пропастта между заплащането на квалифицирания и неквалифицирания труд, което означава, че евентуалното „увеличение“ в предишната точка се отнася за висококвалифицираните специалисти, за сметка обаче на нискоквалифицираните. Подчертаваме, че неквалифициран не означава ненужен за обществото труд.
- Докато най-оптимистичните експертни оценки сочат **евентуален ръст** на достойните работни места в ЕС с 0,018% за 10-годишен период от пълното прилагане на СЕТА, то други анализи прогнозираят **загуба** на 204 000 работни места.
- Заложеният в споразумението ratchet механизъм позволява само разширяване на либерализацията, но не и обратно – връщане на публични услуги в обществени ръце.
- СЕТА възприема подход на “негативния списък”. Той се различава съществено от традиционните до момента споразумения на Европейския съюз, които се основават на система от положителни списъци, при която страните изрично изброяват секторите и подсекторите, към които поемат задължение да бъдат отворени за конкуренция. От гледна точка на здравето и околната среда, избраният подход е по-рисков, отколкото подхода с положителен списък.
- Предвидено е създаването на Комитет по търговията и устойчивото развитие и в неговите рамки - на Форум на гражданското общество. При постъпило оплакване на едната страна срещу нарушения от страна на другата може да бъде създадена Експертна група, която чрез доклад да потвърди или отхвърли това оплакване и във втория случай да направи препоръки. Тогава двете страни (ЕК и Канада) са задължени да „полагат усилия...да набележат подходящи мерки или, ако е целесъобразно, да вземат решение във връзка с взаимно удовлетворяващ план за действие“.

При оплаквания от компании СЕТА предвижда съд. При нарушения от страна на компании, гражданите могат да получат само препоръки за подходящи мерки. Освен това синдикални и работодателски организации не могат пряко да инициират тези процедури, а само да повдигнат въпросите си в предвидените форуми.

Колкото до мотивите, приложени към законопроекта, сдружение „Солидарна България“ изразява несъгласието си с възприетия формален, лобистки подход. Твърди се, че в хода на петгодишните преговори правителството е защитило добре българския интерес. Ако това отговаряше на истината, в списъка със защитените географски наименования (Приложение 20-А) щеше да има поне едно наименование на български продукт. Няма. Докато списъците със защитени географски означения на Франция и Италия са дълги по две страници.

В мотивите се твърди, че вече има положителни икономически ефекти от предварителното влизане в сила на СЕТА. През 2019 г. изнесените от България към Канада стоки съставляват едва 0,3% от целия български износ. Това е под една трета от процента! Най-добрата година за икономическите ни връзки с отвъдокеанската държава е 2000 г., когато износът ни към нея формира цели 0,67% – това е повече от два пъти повече и то без никакви всеобхватни споразумения.

Данните за 2018 г. година бележат значим ръст 31% спрямо предходната, 2019-та обаче има спад с 0,4%. Но наистина голям ръст на износа всъщност има през 2011 г. – цели 215%. Пак без никакви всеобхватни договори тип СЕТА. Този ръст е последван от каскада от спадове. Това е така поради факта, че износът ни към Канада традиционно е почти незабележим и еднократни поръчки водят до трицифрени изменения.

Колкото до твърденията, че благодарение на СЕТА сме договорили отпадане на визите за български граждани, напомняме, че двете теми са напълно независими една от друга. Очакванията за увеличени пътувания към Канада също не се оправдаха. Визите отпаднаха, доколко реално са отпаднали е друг въпрос, от декември 2017 г. През 2019 г., по данни на НСИ до месец ноември, 7014 български граждани са посетили северноамериканската държава. Но за последните 11 години най-голям брой наши сънародници са посетили Канада през 2015 г. – 8137. Без споразумение.

Очакванията за засилени бизнес пътувания, в резултат на промените, които СЕТА налага, пък доведоха не до ръст, а до спад на пътуванията със служебна цел. Данните на Националния статистически институт показват, че техният брой през 2019 г. е бил 1745. За сравнение пътуванията със служебна цел през 2016 г. са били значително повече – 2850.

За да обобщим: Очакванията за ръст на брутния вътрешен продукт според най-оптимистичните сценарии (според комисарят по търговията г-жа Сесилия Малмстрьом) е за 0,01%. За сметка на това ни грози влошаване на отношенията между социалните партньори, намаление на работните места, затруднен достъп до обществени услуги, злоупотреби от страна на мултинационални компании, които имат свободата да съдят България, ако решат, че една или друга регулация засяга техните печалби.

Уважаеми дами и господа,

Комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент настоява Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между ЕС и Канада да не бъде подкрепено поради множеството трудови и социални заплахи, които то носи. Европейските профсъюзи водиха цялостна кампания срещу СЕТА и заложения в нея

Сдружение „Солидарна България“, тел. 0604 32 73 36,
e-mail: solidarnabulgaria@gmail.com,
адрес за кореспонденция гр. София, ул. „Солунски“ № 41, ет. 2

механизъм за съдене на държави. Сдружение „Солидарна България“ Ви призовава да не одобрявате споразумение, което дава възможност на мултинационалните компании реално да подменят демократичната воля на гражданите и техните национални парламенти.

С уважение:

Ваня Григорова
Председател на УС
Сдружение „СОЛИДАРНА БЪЛГАРИЯ“